

Punkt 4. Rådsmøde nr. 3123 (landbrug og fiskeri) den 14. november 2011

Fødevareministeren: Jeg forelægger ikke nogen sager til forhandlingsoplæg. Der er to sager på dagsordenen, og de er begge til orientering. Der er tale om vældig vigtige emner, nemlig reformerne af landbrugspolitikken og fiskeripolitikken. De er kæmpestore emner, som vi i fællesskab kommer til at drøfte mange gange endnu.

1. Reformpakke om den fælles landbrugspolitik

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for den fælles landbrugspolitikks ordninger for direkte støtte til landbrugere (forordningen om direkte støtte)

KOM (2011) 0625

KOM (2011) 0625 – bilag 1 (grundnotat af 8/11-11)

KOM (2011) 0625 – bilag 2 (henvendelse af 9/11-11 fra Concord Danmark)

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 for så vidt angår anvendelse af overgangsforanstaltninger i forbindelse med året 2013

KOM (2011) 0630

KOM (2011) 0630 – bilag 1 (grundnotat af 8/11-11)

– Udveksling af synspunkter

Rådsmøde 3123 – bilag 1 (samlenotat side 2)

EU-note (11) – E 11 (EU-note af 8/11-11 om den fælles landbrugspolitik)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (11) – bilag 85 (foreløbigt referat fra mødet 14/10-11)

Fødevareministeren: Jeg orienterede om hovedpunkterne i reformpakken i sidste måned. På det kommende rådsmøde skal vi så have en første drøftelse om forslaget om direkte støtte.

Den første drøftelse af hele reformpakken på sidste rådsmøde viste, at medlemsstaterne ser meget forskelligt på Kommissionens forslag om direkte støtte. Jeg vil i dag prøve at give et første billede af forhandlingssituationen i dag i forhold til de forskellige delelementer. Jeg ved, I har haft et møde med landbrugskommissæren her til morgen, men dér var jeg ikke med, så jeg ved ikke, hvad han sagde. I må bære over med mig, hvis jeg siger noget, som ikke svarer til det, kommissæren sagde.

En række medlemsstater tog godt imod Kommissionens forslag om en vis omfordeling af den direkte støtte, selv om nogle medlemsstater mente, at den foreslåede omfordeling var alt for begrænset. Det var særligt de baltiske medlemsstater.

Andre medlemsstater var derimod bekymrede for, at de blev ramt for hårdt af omfordelingen, herunder særligt Italien, Nederlandene, Belgien og Danmark. Her blev det også påpeget, at omfordelingen af den direkte støtte ikke kan ses isoleret fra de øvrige EU-midler.

En række medlemsstater var også meget skeptiske overfor, at den direkte støtte skulle udjævnes internt i medlemsstaterne.

Med hensyn til Kommissionens forslag om en greening af den direkte støtte bliver det af mange medlemsstater opfattet som en administrativ tung og besværlig ordning uden stor merværdi i forhold til miljø og natur.

Muligheden for at yde en ekstra støtte til yngre landbrugere blev støttet af mange medlemsstater, mens der var mere blandede holdninger til en særlig støtte for mindre landbrugere. Mange medlemsstater var endvidere skeptiske over for en fælles definition af aktive landmænd. Det gjaldt i øvrigt også Kommissionens forslag om stigende støtteloftet – altså det, der kaldes capping – for basisdelen på 70 pct. af den direkte støtte.

Formandskabet har oplyst, at fokus for drøftelsen på det kommende rådsmøde vil være strukturen for den direkte støtte og spørgsmålet om omfordeling af den direkte støtte. Drøftelsen om omfordeling har to elementer, dels omfordeling af midler mellem medlemsstaterne, dels udjævning af støtte inde i medlemsstaterne.

Der er helt klart tale om en meget central drøftelse. I rådet af landbrugsministre mener jeg, det er vigtigt, at vi fokuserer på de mere principielle overvejelser, f.eks. om modellen for og instrumenterne i den fremtidige landbrugspolitik. De eksakte talstørrelser vil komme til at indgå i de afsluttende forhandlinger i sammenhæng med forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme.

Fra dansk side arbejder vi helt overordnet for at reducere landbrugsstøtten i EU på en måde, der gavner forskning, innovation og markedsadgangen for udviklingslandene, forbedrer miljøet og modvirker klimaforandringer.

Derfor vil vi også arbejde for, at der bliver bedre mulighed for, at medlemsstaterne kan vælge at bruge en større del af landbrugsstøtten til formål som natur, miljø og økologi.

Forslaget giver Kommissionen mulighed for at overføre midler helt op til 10 pct. af den direkte støtte i søjle I til landområdespolitikken i søjle II. Den fleksibilitet er efter min mening helt afgørende, og det skal gøres så enkelt og fleksibelt som muligt. Netop i søjle II er det muligt for os at lave målrettede tiltag med henblik på miljø, natur og klima.

Et andet helt centralt punkt på miljøområdet er greening. Der skal ikke herske tvivl om, at vi fra dansk side støtter princippet bag greening. Det giver god mening, at udbetalingen af den direkte støtte er betinget af, at den enkelte landmand gør en aktiv indsats for miljøet.

Men hvis ideen om greening skal virke i praksis ude på markerne, er det afgørende, at der stilles krav om, at landmændene skal gennemføre tiltag, der reelt vil medføre miljøforbedringer. Her er Kommissionens forslag alt for uambitiøst.

Kommissionen foreslår, at udbetalingen af direkte støtte sker på betingelse af overholdelse af 3 grønne krav plus en ubekendt, da Kommissionen kan vedtage delegerede retsakter om den nærmere udmøntning. Det indebærer, at den enkelte landmænd fremover skal opretholde arealer med permanent græs, skal dyrke mindst 3 afgrøder samt afsætte 7 pct. af sine arealer til brak, bræmmer, stendiger eller lignende. Disse krav efterleves i mange tilfælde allerede i en eller anden form i medlemsstaterne.

Gennemførelsen af Kommissionens nuværende forslag vil ikke medføre mange reelle miljøforbedringer. Det vil sandsynligvis resultere i øget bureaukrati for både landmænd og myndigheder.

Når det gælder omfordeling mellem medlemsstaterne, er det vigtigt at slå fast, at den nuværende fordeling er baseret på de samme objektive beregningsmetoder for alle 27 medlemsstater.

Vores udgangspunkt er, at der ikke er en ny objektiv begrundelse for at gå væk fra de historiske fordelingskriterier. Derimod er der rejst en politisk diskussion om omfordeling. Fra dansk side så vi hellere en generel reduktion af landbrugsstøtten i stedet for omfordeling.

Og hvis vi skal tale om omfordeling, så er det helt afgørende også at se på fordelingen af landdistriktsmidlerne. Og reelt også strukturfondsmidlerne. Desværre fokuserer Kommissionens forslag imidlertid isoleret på den direkte støtte, hvilket ikke er godt nok.

Men som sagt skal de egentlige budgetspørgsmål drøftes i forbindelse med forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme. Det kan så blive en del af rivegildet dér.

Den interne fordeling af den direkte støtte har sit udgangspunkt i 2005, hvor den nuværende enkeltbetaling blev etableret. Landmændene blev her tildelt betalingsrettigheder, der udløses i form af afkoblet direkte støtte per hektar. I Danmark resulterede det i, at 80 pct. af den direkte støtte er fordelt med et ens beløb pr. betalingsrettighed.

Rettighederne er frit omsættelige, og jeg kan ikke se, hvorfor man på EU-plan skal bestemme, at der skal ske en omfordeling af støtte fra den ene gruppe landmænd til den anden. Her må der være fleksibilitet, og det må være op til medlemsstaterne at beslutte, om der skal ske en omfordeling mellem deres landmænd.

Når vi taler om udjævning af støtte internt i medlemsstaterne, er det jo fordeling af afkoblet støtte, der ikke kan medføre konkurrenceforvridning mellem medlemsstaterne.

Til gengæld skal vi ikke øge mulighederne for igen at koble den direkte støtte til produktionen. Her skal fleksibiliteten mindskes.

Reformen af landbrugspolitikken er jo en sag, som vi vender tilbage til mange gange, og det er vigtigt, at vi alle sammen har et godt udgangspunkt for diskussionen. Derfor vil jeg gerne gentage invitationen til udvalget vedrørende den tekniske gennemgang af Kommissionens forslag onsdag den 16. november. Vi kan lige så godt først som sidst alle sammen blive klædt godt på til diskussionerne.

Erling Bonnesen mente, det var helt tydeligt, at vi nu kommer ind i arbejdsprocessen, hvor vi skal prøve at være lidt mere konkrete. Hvis man forestiller sig, at der kommer en eller anden omfordeling og en reduktion af støtten, bør vi markere tydeligt, at den del af pengene, som placeres i landdistriktsmidler, skal placeres på en måde, så vi også fra dansk side kan søge om disse midler. Dansk landbrug skal have lige så gode udviklingsmuligheder som andre landes landbrug. Vi må ikke få en nettokonkurrenceevneforringelse ud af det.

Der er ingen tvivl om, at der i princippet kommer et loft – den såkaldte capping – og det er vigtigt, hvor loftet er placeret. Her må man huske på, at vi i Danmark har mange store brug, men blot fordi dansk landbrug har udviklet store og stærke og effektive brug, skal det ikke rammes. Erling Bonnesen så frem til den tekniske gennemgang, hvor vi kan få nogle beregninger på, hvordan man får lagt snittet rigtigt.

Med hensyn til reglen om, at 7 pct. af landbrugsarealet skal afsættes til brak, bræmmer, stendiger eller lignende, opfordrede Erling Bonnesen fødevareministeren til at sætte fokus på, at det skal ske på landeniveau og ikke på den enkelte ejendoms niveau. Nogle har gode jorde, hvor der ikke er grund til at udtage arealer, mens andre brug skal udtage mere end 7 pct.

Henrik Høegh ville med hensyn til omfordeling mellem EU-landene anbefale, at man bruger forhandlingskapitalen på det, der står om slutmålet. Det, der er lagt op til at ændre nu, er det måske svært at ændre, men hvis slutmålet bliver, at der skal være en ensartet arealpræmie i alle 27 lande, er det uacceptabelt.

Med hensyn til den interne fordeling var han enig med fødevareministeren i, at det her må være muligt at henvise til nærhedsprincippet. Her må man tænke på, at vi i Danmark har en stor husdyrproduktion på nogle bedrifter, så det kan betyde store beløb, hvis der skal ske store ændringer i løbet af kort tid.

Lisbeth Bech Poulsen støttede naturligvis regeringens ønsker om at reducere landbrugsstøtten.

Finn Sørensen støttede ligeledes bestræbelserne på at få skåret ned på landbrugsstøtten. Han så frem til den tekniske gennemgang.

Sofie Carsten Nielsen bad fødevareministeren bekræfte, at den danske regering kontinuerligt arbejder for, at der i forbindelse med landbrugsreformen stadig henvises til artikel 208 i Lissabontraktaten, som handler om, at også udviklingslandene skal have gavn af det. Det er det, der kaldes politikkoherens.

Fødevareministeren var enig med Erling Bonnesen i, at vi skal passe på, at der ikke kommer en nettokonkurrenceevneforringelse. Alle i Danmark er imod landbrugsstøtten og mener, at det er noget forældet stads, og hvis vi kan få den sæn-

ket, er det godt, men det skal være ens for alle, og mens hun var fødevareminister, var de hendes job at sørge for, at vi får adgang til vor fair andel af landbrugsstøtten. Det, vi taber i direkte støtte, må vi søge at få ind på landdistriktspolitikken af hensyn til den grønne omstilling, vi gerne vil have.

Det største problem med capping er, at der er tale om et bureaukratisk system, hvor man indregner alverdens ting og åbner op for mange omgørelser, uden at man får ret meget ud af det pengemæssigt. Fødevareministeren tilføjede, at hun vidste, at Europaudvalget samme morgen havde haft et møde med landbrugskommissæren om sagen, hvor kommissæren havde lovet en afbureaukratisering.

De 7 pct. af landbrugsarealet, som skal udlægges til natur, kan omfatte det, man har i forvejen, eller også skal man braklægge. Det kunne måske have været smart for 20 år siden, men der er ikke ret meget uden for dyrkningsfladen i Danmark længere. Fødevareministeren var stærkt optaget af at lave mere natur, men vi skal lave det dér, hvor vi får mest for pengene, og dér, hvor vi har mest brug for det. Vi har brug for sammenhængende naturområder. Hun var enig i, at vi bør søge at få det lavet på nationalt plan, ikke for den enkelte ejendom.

Fødevareministeren takkede Henrik Høegh for de klare meldinger med hensyn til omfordelingen. Hun var enig i, at vi skal prioritere slutmålet, og hun var ligeledes enig i, at der ikke kan være tale om ens arealpræmie i alle lande, idet man er nødt til at tage hensyn til forskelle i jordpriser og aftaler mellem arbejdsmarkedets parter.

Fødevareministeren bekræftede over for Sofie Carsten Nielsen, at det er dansk politik at bevare henvisningen til artikel 208, men tilføjede, at hun ikke kunne sige, om det lykkes.

Formanden nævnte, at landbrugskommissæren ved morgenens møde havde talt varmt for forenkling, og det skal vi holde ham fast på.